

A Kúria

végzése

Az ügy száma: Kvk.III.39.477/2022/2.

A tanács tagjai: Dr. Sperka Kálmán a tanács elnöke, Dr. Gyurán Ildikó előadó bíró, Dr. Suba Ildikó bíró

A kérelmező: név cím1.)

A kérelmező képviselője: Dr. Halasi Barbara ügyvéd cím2)

Az eljárás tárgya: választási ügyben hozott határozat bírósági felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: a kérelmező

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Csongrád-Csanád Megyei Területi Választási Bizottság 8/2022. (VI.06.) TVB számú határozata

Rendelkező rész

A Kúria a Csongrád-Csanád Megyei Területi Választási Bizottság 8/2022. (VI.06.) TVB számú határozatát helybenhagyja.

A nemperes eljárás illetéke az állam terhén marad.

A végzés ellen további jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A kérelmező elnöke 2022. május 18-án levelében tájékoztatta a Szegedi Helyi Választási Bizottságot (a továbbiakban: Helyi Választási Bizottság), hogy az öttagú nemzetiségi önkormányzat három képviselője sem a jogszabály által meghatározott határidőn belül, sem az azt követő türelmi időn belül nem nyújtotta be vagyonyilatkozatát, ezáltal képviselői megbízatásuk 2022. május 1-jén megszűnt.

[2] A nemzetiségi önkormányzat képviselő-testülete erről határozatot nem hozott.

[3] A kérelmező elnöke a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (a továbbiakban: Njtv.) 68. §-a szerint kérte a Helyi Választási Bizottságot, hogy a megüresedett képviselői mandátumokat adja ki részére.

[4] A Helyi Választási Bizottság 13/2022. (VI.2.) HVB számú határozatában a megüresedett képviselői mandátumok kiadását megtagadta. A döntés indoka szerint a képviselő-testület határozata hiányában nem igazolt a vagyonyilatkozat-tételi kötelezettség elmulasztása. A kérelmező elnökének nyilatkozata, annak jegyzőkönyvbe foglalása nem pótolja a képviselő-testület garanciális jellegű határozati megállapítását. Ahhoz, hogy a megüresedett mandátumok betöltésre kerüljenek, elengedhetetlenül fontos, hogy a képviselő-testületi megbízatás megszűnésére az Njtv. és a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) rendelkezéseinek megfelelően kerüljön sor.

A Területi Választási Bizottság határozata

[5] A Csongrád-Csanád Megyei Területi Választási Bizottság (a továbbiakban: Területi Választási Bizottság) 8/2022. (VI.06.) számú határozatával a Helyi Választási Bizottság döntését helybenhagyta. Rögzítette, hogy az Njtv. 102. § (2) bekezdése értelmében a nemzetiségi önkormányzati képviselői megbízatás megszűnésének határozat útján történő megállapítása a képviselő-testület joga és egyben kötelezettsége. Ellenben a képviselő-testület két képviselővel nem volt határozatképes. Sem a Helyi Választási Bizottságnak, sem a Területi Választási Bizottságnak nincs arra jogköre, hogy pótolja a képviselő-testület határozatát a megbízás megszűnésére vonatkozóan.

A felülvizsgálati kérelem

[6] A kérelmező felülvizsgálati kérelmében a határozat megváltoztatását és a megüresedett képviselői mandátumok kiadását kérte. Kérelme jogalapjaként hivatkozott a Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontjában foglalt jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás, a Ve. 43. §-ának és az Njtv. 103. § (2) bekezdésének megsértésére.

[7] Hangsúlyozta, a nemzetiségi önkormányzati képviselői mandátumok az Njtv. 103. § (2) bekezdése értelmében ipso iure megszűntek a vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettség nem teljesítése okán. A megbízatás megszűnésének nem feltétele a képviselő-testületi határozat meghozatala, amely azért is maradt el, mert a képviselő-testület két tagjával nem határozatképes.

[8] A Helyi Választási Bizottság a terhére róta a bizonyítás eredménytelenségét, azonban nemleges tény, a vagyonnyilatkozatok határidőben történő benyújtásának elmaradását nem tudta másképpen igazolni. A rendelkezésre álló bizonyítékok azonban egyértelműen alátámasztják a törvényi kötelezettség elmulasztását, hiszen a képviselők 2022. május 23-i keltezéssel mutatták csak be vagyonnyilatkozatukat.

[9] A támadott határozatban írtak ezáltal teljesíthetetlenek, lehetetlenek és jogellenesek, azt az elvárás támogatják, hogy jogellenesen, nem határozatképesen hozzon döntést a képviselő-testület.

[10] Utalt arra is, egy határozatképtelen nemzetiségi önkormányzat mindennapi tevékenységét ellátni nem tudja, lemarad mindennemű pályázatról. Ennek következtében működése ellehetetlenül, csődközzeli állapotba kerül. De még a saját feloszlatajáról sem tudna döntést hozni.

A Kúria döntése és jogi indokai

[11] A kérelmező felülvizsgálati kérelme – az alábbiak szerint – alaptalan.

[12] A kérelmező Ve. 222. § (1) bekezdés szerinti érintettségére nézve kétség nem merült fel, ezért azt a Kúria elfogadta.

[13] A felülvizsgálati kérelmet a kérelmező a Ve. 224. § (2) bekezdésében meghatározott határidőn belül, megfelelő formában terjesztette elő, tartalma megfelel a Ve. 224. § (3) bekezdésében foglaltaknak, valamint az eljárásban a kérelmezőt ügyvéd képviseli. A Kúria a felülvizsgálati kérelmet érdemben bírálta el.

[14] A bírósági felülvizsgálat a választási ügyben hozott határozatok tekintetében nem korlátlan; annak irányát és kereteit a kérelmező bírósági felülvizsgálati kérelmében hivatkozott jogszabálysértés jelöli ki.

[15] Az Njtv. 103. § (1) bekezdése kimondja, a nemzetiségi önkormányzati képviselő a megválasztásától számított harminc napon belül, majd ezt követően minden év január 31-ig a 2. melléklet szerinti vagyonnyilatkozatot köteles tenni.

[16] Az Njtv. 103. § (2) bekezdése szerint a vagyonyilatkozat tételének elmulasztása esetén - annak benyújtásáig - a képviselő nem gyakorolhatja képviselői jogait, és nem részesülhet tiszteletdíjban, természetbeni juttatásban, költségtérítésben. Amennyiben a képviselő kilencven napon belül nem tesz eleget vagyonyilatkozat-tételi kötelezettségének, nemzetiségi önkormányzati képviselői megbízatása megszűnik.

[17] Az Njtv. 102. § (1) bekezdés f) pontja rendelkezik arról, hogy a nemzetiségi önkormányzati képviselő megbízatása megszűnik a 103. § (2) bekezdése szerinti vagyonyilatkozat-tételi kötelezettség elmulasztásával.

[18] Az Njtv. 102. § (2) bekezdés alapján az (1) bekezdés a)-f) és j) pontja esetén a képviselő-testület, közgyűlés határozatban állapítja meg a képviselői megbízatás megszűnését. Határozatát a döntéshozatalt követő munkanapon megküldi az érintett képviselőnek, a választási bizottságnak és a fővárosi és megyei kormányhivatalnak.

[19] Az Njtv. 51. § (1) bekezdés b) pontja szerint a települési nemzetiségi önkormányzati képviselők száma öt fő, ha a nemzetiségi névjegyzékben szereplő választópolgárok száma a választás kitűzésének napján a településen legalább száz fő.

[20] Az Njtv. 68. § (1) bekezdése rendelkezik arról, hogy ha a települési nemzetiségi önkormányzati képviselő helye üresedik meg, helyére a következő legtöbb szavazatot elért jelölt lép.

[21] A Kúria hangsúlyozza, az Njtv. 103. § (2) bekezdése és a 102. § (1) bekezdés f) pontja hivatkozott rendelkezése a nemzetiségi önkormányzati képviselő megbízatása megszűnésének egy esetét nevesíti. Eszerint a nemzetiségi önkormányzati képviselő megbízatása megszűnik, ha a képviselő kilencven napon belül nem tesz eleget vagyonyilatkozat-tételi kötelezettségének. A Kúria utalva az Alkotmánybíróság 3237/2020. (VII.1.) AB határozatának indoklására rámutat, a nemzetiségi önkormányzati képviselő megbízatását maga a tényhelyzet szünteti meg, azaz a mulasztással ipso iure, törvény erejénél fogva megszűnik a megbízatás.

[22] Mindemellett az Njtv. 102. § (2) bekezdése értelmében ebben az esetben a képviselő-testületnek deklaratív jellegű határozatában kell megállapítania a képviselői megbízatás megszűnését. Ezen határozathozatalnak, mint aktusnak garanciális jelentősége van.

[23] Az Njtv. 102. §-ában foglalt konjuktív feltételeknek a mandátum kiadásához teljesülniük kell. Bármelyik hiánya a mandátum kiadásának megtagadását mint jogkövetkezményt vonja maga után. Egymásra épülő eljárási rendről van tehát szó, amelynek az utolsó fázisa a mandátum kiadása. A Helyi Választási Bizottság nem vizsgálhatja, hogy a határozat miért nem áll rendelkezésre, csupán annak a következményét vonhatja le a mandátum kiadásának megtagadásával.

[24] Mindezekre figyelemmel, a megbízatás megszűnésének határozati megállapítása nem mellőzhető, annak hiányában a Helyi Választási Bizottság a megüresedett képviselői

mandátumok kiadásáról nem rendelkezhet. Ezt a határozatot sem az elnök nyilatkozata, sem a jegyzőkönyv, sem pedig a Helyi Választási Bizottság nem pótolhatja. Ezáltal a felülvizsgálati kérelemben megjelölt alapelvi és eljárási jogi jogszabálysértések nem valósultak meg.

[25] Rámutat arra is a Kúria, az Njtv. rendelkezik arról az eljárási rendről is, ha a képviselők száma a képviselő-testületben a működéséhez szükséges létszám alá csökken. Ebben az esetben az üres helyekre időközi választást kell kitűzni.

[26] Mindezekre tekintettel Kúria a Területi Választási Bizottság határozatát a Ve. 231. § (5) bekezdés a) pontja alapulvételével helybenhagyta.

A döntés elvi tartalma

[27] *A nemzetiségi önkormányzati képviselő megbízatása megszűnik, ha a képviselő kilencven napon belül nem tesz eleget vagyonyilatkozat-tételi kötelezettségének. A megbízatás megszűnésének képviselő-testület általi határozati megállapítása nem mellőzhető, annak hiányában a Helyi Választási Bizottság a megüresedett képviselői mandátumok kiadásáról nem rendelkezhet.*

Záró rész

[28] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet nemperes eljárásban, a Ve. 228. § (2) bekezdésére tekintettel a Kp. 157. § (13) bekezdése szerint alkalmazandó Kp. 124. § (5) bekezdésének megfelelően tárgyaláson kívül bírálta el.

[29] A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt – az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 45/A. § (5) bekezdés szerinti mértékű – illeték a kérelmezőt az Itv. 5. § (1) bekezdés b) pontja szerint megillető személyes illetékmentesség folytán az állam terhén marad a Ve. 228. § (2) bekezdése, valamint a Kp. 35. § (1) bekezdése értelmében alkalmazandó polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 102. § (1) bekezdése alapján.

[30] A Kúria határozata elleni további jogorvoslat lehetőségét a Ve. 232. § (5) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2022. június 12.

Dr. Sperka Kálmán s.k. a tanács elnöke, Dr. Gyurán Ildikó s.k. előadó bíró; Dr. Suba Ildikó s.k. bíró

A kiadmány hitelél:

tisztviselő